

W bogatej historii chrześcijaństwa istnieją postacie, które, choć nie od razu rozpoznawane jako święci w tradycyjnym znaczeniu, odegrały kluczową rolę w początkach Kościoła. Jedną z takich postaci jest święty Gamaliel, faryzejski rabin wspomniany w Dziejach Apostolskich. Ten człowiek, nauczyciel żydowskiego prawa i wpływowy członek Sanhedrynu, stał się nieoczekiwanym obrońcą pierwszych chrześcijan i świadectwem Bożej opatrności, działającej nawet poprzez tych, którzy nie należą do chrześcijańskiej wspólnoty.

Kim był Gamaliel?

Gamaliel Starszy, znany również jako Rabban Gamaliel, był wybitnym nauczycielem żydowskiego prawa w I wieku n.e. Należał do szkoły faryzeuszów, ruchu, który kładł nacisk na rygorystyczną interpretację Tory, ale także wykazywał otwartość na miłosierdzie i sprawiedliwość w stosowaniu prawa. Gamaliel był wnukiem Hillela, innego słynnego rabina, znanego ze swojego umiarkowanego i humanistycznego podejścia do interpretacji prawa.

W Dziejach Apostolskich (Dz 5,34-39) Gamaliel jest przedstawiony jako szanowany członek Sanhedrynu. W jednym z najbardziej krytycznych momentów dla apostołów, gdy byli sądzeni i groziła im egzekucja za głoszenie w imię Jezusa, Gamaliel interweniował. Z mądrością i rozważą poprosił, by apostołowie zostali wyprowadzeni z sali, a następnie przedstawił radzie refleksję, która zmieniła bieg historii.

Interwencja Gamaliela: Akt opatrności

Gamaliel powiedział do rady:

„Mężowie izraelscy, zastanówcie się dobrze, co macie uczynić z tymi ludźmi. Bo niedawno temu wystąpił Teudas, podając się za kogoś wielkiego, i przyłączyło się do niego około czterystu ludzi. Został zabity, a wszyscy jego zwolennicy zostali rozproszeni i przepadli. Po nim, w czasie spisu ludności, wystąpił Juda Galilejczyk i pociągnął za sobą lud. Zginął i wszyscy jego zwolennicy zostali rozproszeni. Więc i teraz wam mówię: zostawcie tych ludzi i puśćcie ich! Bo jeżeli od ludzi pochodzi ta myśl czy sprawa, rozpadnie się, a jeżeli rzeczywiście od Boga pochodzi, nie

*zdołacie ich zniszczyć; i oby się nie okazało, że walczyście z Bogiem”
(Dz 5,35-39).*

Te słowa są wybitnym przykładem rozwagi i ukrytej wiary. Gamaliel nie był chrześcijaninem, ale rozpoznał Bożą moc wspierającą to, co prawdziwe. Jego rada doprowadziła do uwolnienia apostołów – choć zostali wychłostani – i pozwoliła im kontynuować misję ewangelizacyjną. Jego interwencja nie tylko uratowała życie apostołów, ale także umożliwiła dalsze rozpowszechnianie przesłania Chrystusa na świecie.

Znaczenie teologiczne Gamaliela

Postać Gamaliela przypomina nam, że Bóg może posłużyć się każdym człowiekiem, nawet tym, który nie podziela naszej wiary, by realizować swoje plany. W tradycji katolickiej jest to rozumiane w kontekście „łaski uprzedzającej”, działania Boga, które kieruje i porusza serca, zanim Jego obecność zostanie świadomie rozpoznana. Gamaliel działał z poczucia sprawiedliwości i rozwagi, ale możemy śmiało powiedzieć, że działała również niewidzialna ręka Boga.

Z teologicznego punktu widzenia Gamaliel jest prekursorem tego, co Kościół rozumie jako *dialog międzyreligijny*. W swojej otwartości na możliwość, że dzieło apostołów pochodzi od Boga, Gamaliel daje przykład, jak wierzący z różnych tradycji mogą wspólnie poszukiwać prawdy i współpracować, mimo głębokich różnic.

Gamaliel a współczesny kontekst

Dziś, w świecie naznaczonym polaryzacją i konfliktami religijnymi, przykład Gamaliela jest szczególnie aktualny. Żyjemy w czasach, gdy łatwo jest pochopnie osądzać i odrzucać to, czego nie rozumiemy. Gamaliel zaprasza nas, byśmy się zatrzymali, zastanowili i poszukiwali Bożego planu nawet w najbardziej nieoczekiwanych sytuacjach.

W naszych wspólnotach możemy uczyć się na jego przykładzie, promując wzajemny szacunek, dialog i wspólne poszukiwanie prawdy. Gamaliel uczy nas, by nie bać się różnic, ale postrzegać je jako okazje do odkrycia, jak Bóg działa w świecie.

Praktyczne zastosowania w naszym życiu

Jak możemy zastosować nauki Gamaliela w naszym codziennym życiu? Oto kilka praktycznych wskazówek:

1. **Kultywowanie rozwagi w sądach**

Zanim pochopnie coś lub kogoś osądzimy, zatrzymajmy się, pomódlmy się i zastanówmy. Czy możliwe, że Bóg działa w sposób, którego jeszcze nie rozumiemy?

2. **Prowadzenie dialogu z szacunkiem**

W rozmowach z ludźmi o różnych wierzeniach czy kulturach naśladowmy postawę Gamaliela. Słuchajmy z szacunkiem, szukajmy wspólnych punktów i otwierajmy serce na to, co Bóg może nam pokazać przez innych.

3. **Zaufanie Bożej opatrności**

Gamaliel przypomina nam, że ostatecznie to Bóg wspiera to, co prawdziwe i dobre. Kiedy stajemy przed wyzwaniami w wierze lub w życiu, pamiętajmy, że nic, co pochodzi od Boga, nie może zostać powstrzymane.

4. **Bycie narzędziami pokoju i sprawiedliwości**

Tak jak Gamaliel użył swojego wpływu, by chronić apostołów, my również jesteśmy wezwani do obrony słabych i sprawiedliwego działania w naszych wspólnotach.

Gamaliel: Świadek Bożej Mądrości

Chociaż nie jest pewne, czy Gamaliel nawrócił się na chrześcijaństwo, tradycja chrześcijańska Wschodu czci go jako świętego. Według niektórych legend Gamaliel i jego syn Nikodem przyjęli Chrystusa, choć historie te nie mają podstaw biblijnych. Mimo to jego przykład pozostaje przypomnieniem, że Bóg może posłużyć się każdym, by realizować swoje plany, a prawda zawsze zwycięży.

W czasach, gdy Kościół staje przed nowymi wyzwaniami, przykład Gamaliela zachęca nas, byśmy ufali Bożemu działaniu, nawet jeśli go w pełni nie rozumiemy. Jego mądrość, sprawiedliwość i ukryta wiara w Bożą moc są inspiracją dla nas wszystkich. Niech jego przykład uczy nas, byśmy zawsze dążyli do bycia narzędziami pokoju i prawdy w świecie, który potrzebuje nadziei.